

Recordant Tísner

David Pagès i Cassú

Des del passat 7 de maig el vaixell que capitaneja Tísner navega per les mars d'un planeta llunyà però abastable, un planeta on els pobles –lliures– són habitats per homes i dones que, sense excepció, són afaibles i entusiastes, nobles i fidels, enginyosos i lluitadors.

Quan ens vam assabentar que l'intrèpid navegant havia avarat el seu vaixell, la primera cosa que ens va venir al cap foren les paraules que en una ocasió li digué el seu cunyat, l'enyorat Pere Calders: «Igual que nosaltres llegim amb admiració i respecte el *Tirant*, no en tinguis dubte, Tísner, que d'aquí a cinc-cents anys els catalans llegiran amb admiració i respecte *Paraules d'O-*

poton el Vell.» El temps, aquest cavaller eternament nòmada, no sols confirmarà les paraules del gran contista barceloní sinó que, a més, veurà com les generacions venidores recordaran, amb estima i gratitud, tots aquells qui, en moments difícilíssims per a la nostra història, plens de sofriments i de penúries, no varen claudicar en la defensa de la llengua, la cultura i la dignitat nacional de Catalunya.

L'Avel·lí Artís-Gener, en Tísner, ha estat un personatge dintre el qual s'ha encabint tota una gernació d'orfebres de la creativitat. Així com les aigües d'un riu nodreixen els nombrosos conreus que el voregen a cada costat de la riba, el desbordant enginy tisnerià va discórrer d'una manera penetrant per mil i una facetes. Fou dibuixant, pintor, ninotaire, actor, director artístic, corrector, escenògraf, escriptor, polític, traductor, conversador, dinamitzador cultural... Tot plegat, un munt d'activitats sobre les quals s'abocà d'una manera intensa i reeixida, amb passió per la globalitat i per les coses ben fetes, qualitats, altrament, que suposen el llistó que diferencia els polifacètics, com ara ell, dels tastaolletes.

Dividir en capítols la vida de Tísner es convertiria en una tasca molt complexa, però segur que la majoria

dels estudiosos coincidirien, almenys, en aquests cinc: la influència exercida pel seu pare i pel professor Josep Parunella, entre altres, en els seus anys de joventut; l'experiència tràgica, i ensems alligonadora, de la guerra; l'exili a Mèxic, país del qual es va enamorar profun-

Tísner al costat de tres professors de català (d'esquerra a dreta: David Pagès, Josep Juanhuix i Fèlix Bruguera)

dament; el retorn a la Catalunya dels anys seixanta, una realitat on, malgrat les immenses dificultats, ben aviat va trobar el seu lloc, i, finalment, els nombrosos reconeixements que, tot i no ser buscats, rebé per la seva contribució notable i continuada a la vida cultural dels Països Catalans –fa tres anys li fou concedit el Premi d'Honor de les Lletres Catalanes.

El cognom Artís significa espai de terra artigada, és a dir, preparada per a ser conreada. Tísner, amb les qualitats que li eren pròpies –humanitat, bonhomia, intel·ligència, valentia, persistència, coratge, entusiasme, treball, capacitat extraordinària per a atreure tones d'afectes i de complicitats...–, ha esdevingut un referent, un model, un far que ha donat llum a molts de mariners. El trobarem a faltar. No obstant això, el seu record, el seu mestratge, la seva petjada, ampla i profunda, i els seus llibres, que ja es troben en els prestatges dels clàssics, ens permetran de tenir-lo sempre molt a prop, alhora que ens impel·liran a navegar cap al planeta que esmentàvem abans. Gràcies, Tísner. ♦